

Mednarodna konferenca Mladi v programu Ekošola za
trajnostno družbo

VRAČAMO SE K NARAVI – RAZISKAVA O ŠOLSKIH EKO VRTOVIH

Suzana Rebec, prof. RP

Leskovec pri Krškem, 25. 5. 2024

„Vrt je že od nekdaj pomemben življenjski prostor človeka, ki ga povezuje z naravo. Daje mu hrano, omogoča stik z naravo, je oaza miru in počitka, kotiček za sprostitev, razmislek in pogovor. Je navdih umetnikom in filozofom.“

M. Ribarič

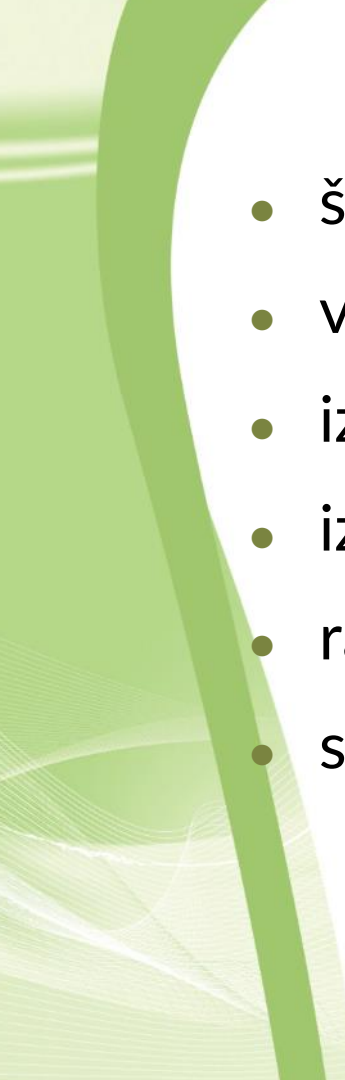
Razvoj šolskih vrtov

- šolski vrtovi v preteklosti
- šolski vrt kot obvezen del učnega programa
- razvoj tehnologije in industrije
- gibanje
- praktičen pristop k poučevanju

„Vrtnarjenje ponuja ogromno kakovostnih načinov učenja in ima veliko prednosti. Učenci se na šolskem vrtu učijo, kako samostojno gojiti in nabirati hrano – veččina, ki postaja vedno pomembnejša in bi jo moral obvladati sleherni odrasel posameznik.“

B. Januš

-
- širjenje znanja učencev o prehrani
 - večji dosežki pri učenju
 - izboljšanje socialnih veščin, timsko delo, razvoj empatije
 - izboljšanje čustvene pismenosti
 - razvoj občutka skupnosti in odgovornosti
 - spoštovanje naravnega sveta

Praktično učenje

- poučevanje z uporabo različnih učnih stilov
- lepši šolski okoliš
- ponos pri učencih in zaposlenih

Pozitivni učinki vrta

- emocionalni,
socialni, estetski
in zdravstveni
nivo

- ljubezen do narave
- pridobivanje
delovnih izkušenj
- medsebojna pomoč

- svež zrak in
gibanje
- uživanje
pridelane hrane

Namen raziskave

- razširjenost šolskih vrtov ob šolah v Sloveniji
- dejanska uporaba
- možne rešitve za razširitev vrtov
- 455 matičnih šol in 316 podružničnih šol
- število vrtov
- skrb za vrt
- vrste vrtov
- pobiranje pridelkov
- primeri dobrih praks in izmenjava semen, sadik
- razlogi za odsotnost vrtov

Raziskovalni cilji, vprašanja in metode

- število šol z urejenim vrtom
- uporaba vrta v izobraževalne namene
- interes po ureditvi šolskih vrtov
- nadgradnja obstoječih vrtov

Izsledki raziskave

104

šole so rešile anketo

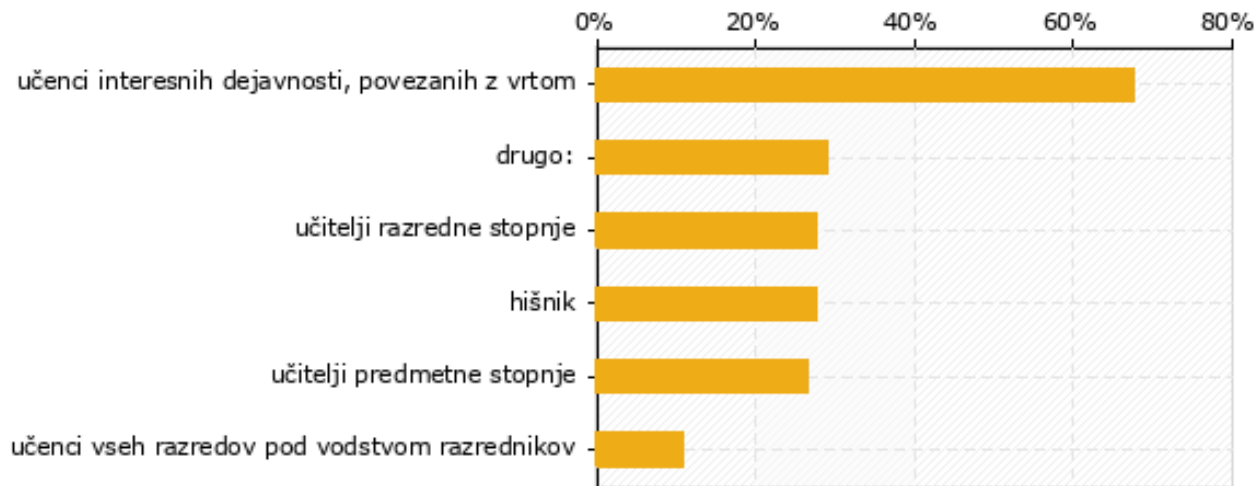
od tega 11
podružničnih šol

92

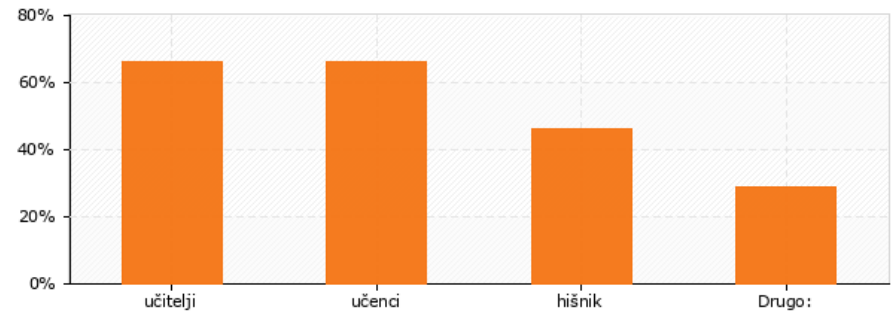
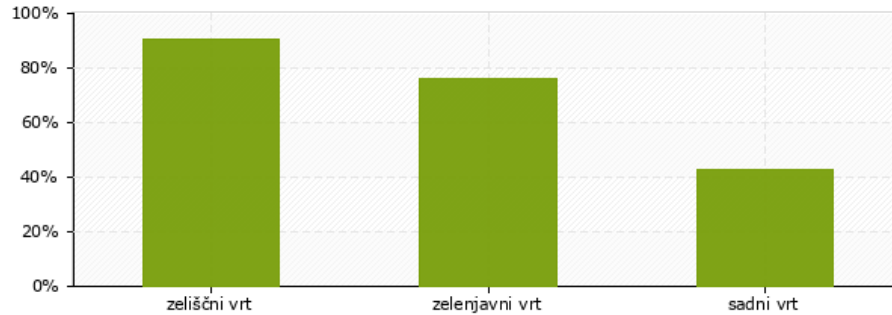
šol ima šolski vrt

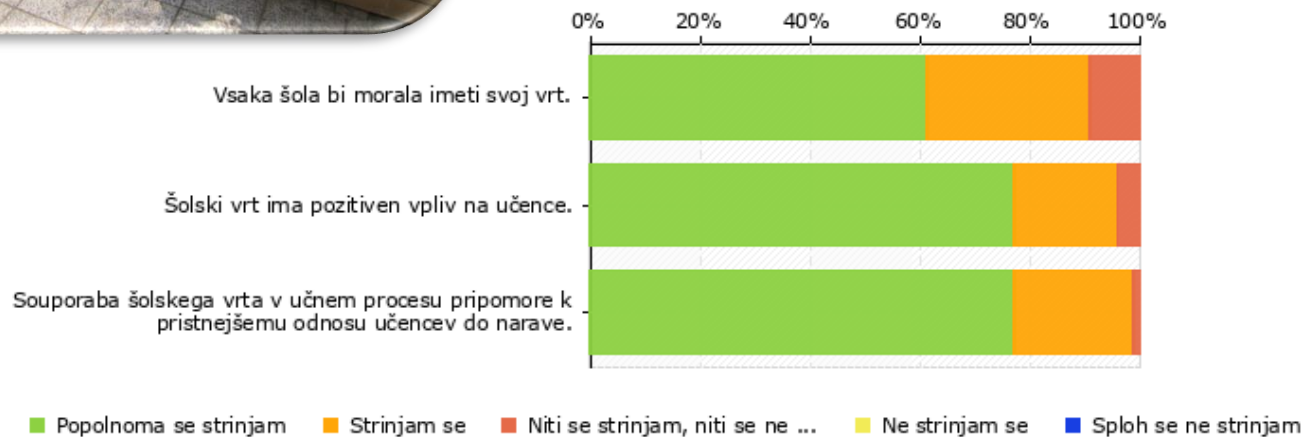

Kdo skrbi za šolski vrt?

Vrsta vrtov in skrb za sadni vrt

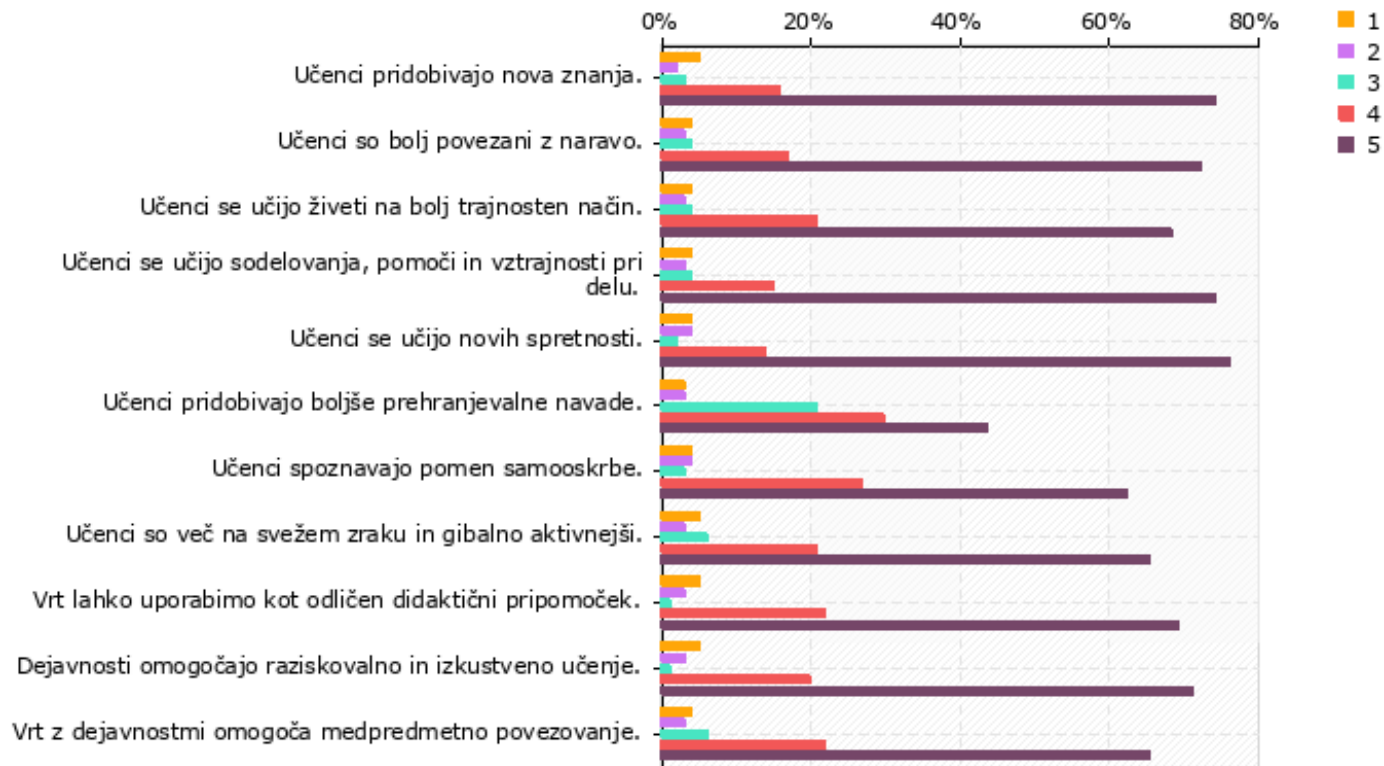

Učilnica na prostem

I. osnovna šola Celje

Didaktična vrednost vrta

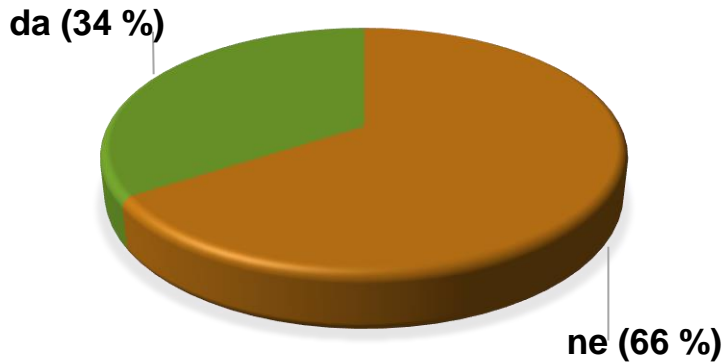

Glavni razlogi za odsotnost vrtov

- nacionalni projekt Ekošola
- nacionalni projekt Zdrava šola
- nacionalni projekt Šolski ekovrtovi
- nacionalni projekt Zdrav življenjski slog
- mednarodni projekt Unesco
- RaP
- šolska shema, tradicionalni slovenski zajtrk
- Las z roko v roki, »Špajza 2« v okviru Las
- Gozdna šola
- klub Gaia
- Erasmus+ »hands on biodiversity«

Izmenjava primerov dobre prakse

- le 27 šol si izmenjuje primere dobre prakse in nasvete za izboljšave na šolskem vrtu

- spletna stran, družabna omrežja

Pozitivni učinki pri vrtnarjenju

- uporaba zelišč in zdravilnih rastlin v kulinariki, izdelava kozmetičnih pripravkov
- uporaba zelišč nekoč in danes, anketni vprašalniki, intervju s farmacevti, priprava maceratov, mazil, krem, tonikov
- hotel za žuželke, vrste žuželk v »hotelu«, pomen žuželk za vrtove, čebelnjak

- vsebine pri naravoslovnih dnevih
- oskrbovanje zelene strehe z učenci višjih razredov
- proces od semena do ploda in do kompostiranja, rast rastlin glede na letni čas, opazovanje sonca in sence, uporaba vrta za gibanje in sprostitev, spoznavanje vrst in plasti zemlje, spoznavanje in uporaba orodij, varnost pri delu
- nizke grede z vrtninami pri učilnicah
- pozitivno medgeneracijsko sodelovanje
- sodelovanje s kraji
- spoznavanje lokalno pridelanih vrtnin in pomen trajnostnega razvoja

- vsak učenec ima posajeno svoje zelišče, ki ga neguje, se o njem dodatno izobražuje, ga predstavi v obliki govornega nastopa; uporaba zelišč in zelenjave med poukom za uporabo čutil
- šola ima svojo pozdravno pesem za šolski vrt
- kosilo na vrtu, likovna umetnost na vrtu, angleščina na vrtu, naravoslovni dan na vrtu
- pri naravoslovju ogled živali, ki živijo v prsti
- uporaba vrta pri pouku matematike pri usvajanju ploščine, volumna in površine
- postavitev visokih in gomilastih gred, sajenje sadnih dreves

- primerjava, razvrščanje, štetje, merjenje, prepoznavanje oblik, statistika, čas, opazovanje, senzoričnost, ustvarjanje, spodbujanje potrpežljivosti, odgovornosti, pripovedovanje, branje, razvijanje besednjaka, pisanje
- terensko delo pri geografiji, izdelava zeliščnega soka, izdelava mešanice začimb
- ponavljanje besed za zelenjavo v angleškem in nemškem jeziku z ogledovanjem pridelkov
- ureditev visokih gred v okviru projekta »Za lepšo šolo«

- sodelovanje z inštitutom Lutra, strokovnjaki iz domačega okolja, Univerzitetni center za vinogradništvo Maribor, starši
- Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov v Mestni občini Ljubljana s področja podpornih storitev v vzgoji in izobraževanju ter prostemu času otrok – mladinski raziskovalni projekt „šolski vrt za boljši jutri“
- sodelovanje z zunanjimi ustanovami, izmenjava sadik in semen z ljudsko univerzo in sodelovanje na občinski Zelemenjavi (zelenjava + menjava), izmenjava sadik in semen z vrtničarki iz občine

Težave pri načrtovanju in izvajanju pouka na vrtu

- večina pridelkov zrelih v poletnem času
- neograjen vrt
- varnost, vključitev večjega števila učencev v vsa opravila, pester nabor opravil, vreme
- vzdrževanje vrta v poletnih mesecih
- pomanjkanje časa pri učiteljih
- motivacija učencev in vztrajnost
- uničevanje elementov vrta
- pomanjkanje primernega kadra

Zaključek

- želja po uporabi vrtov v šolskem prostoru
- financiranje šolskih vrtov
- uporaba vrtov v šolskem okolišu, učilnica na prostem
- razvoj motoričnih sposobnosti
- dinamičnost, vključevanje različnih gibov, razvoj fine in grobe motorike, čutila
- kognitivne sposobnosti in socialne veščine
- zmanjšanje stresa
- telesna aktivnost
- priložnosti za razvijanje različnih metod učenja

Hvala za vašo pozornost!

Slike:

Slika 1: Barbara Čretnik, OŠ Gustava Šiliha Laporje

Slika 2, 3: lastni vir

Slika 4: Vesna Perhavec, OŠ Srečka Kosovela Sežana

Slika 5, 6: Vesna Perhavec, OŠ Srečka Kosovela Sežana

Slika 7: Nada Pignar, OŠ Ivanjkovci

Slika 8: Tamara Urbančič, OŠ Podgora Kuteževo

Slika 9: Tamara Urbančič

<https://www.freepptbackgrounds.net/abstract/abstract-green-river>

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icons by **Flaticon**, and infographics & images by **Freepik**